Kommunikationsutskottet

Redogörelse om förändringarna i den säkerhetspolitiska miljön

Till utrikesutskottet

INLEDNING

Remiss

Redogörelse om förändringarna i den säkerhetspolitiska miljön (SRR 1/2022 rd): Ärendet har remitterats till kommunikationsutskottet för utlåtande till utrikesutskottet.

Sakkunniga

Utskottet har hört
- ambassadråd Lauri Hirvonen, utrikesministeriet
- ambassadråd Stefan Lee, utrikesministeriet
- enhetschef Salla Sammalkivi, utrikesministeriet
- specialsakkunnig Suvi Kankare, kommunikationsministeriet
- regeringsråd Mari Starck, kommunikationsministeriet
- dataadministrationsdirektör Mikko Soikkeli, försvarsministeriet
- direktör för enheten för nationell säkerhet Petri Knape, inrikesministeriet
- direktör för nätverket Sårbarhet och resiliens, kommodor Jukka Savolainen, Europeiska kompetenscentret för motverkande av hybridhot
- chef, polisråd Antti Pelttari, skyddspolisen
- överdirektör Sauli Pahlman, Cybersäkerhetscentret
- upphandlingsdirektör Pekka Petäjäniemi, Trafikledsverket
- direktör Axel Hagelstam, Försörjningsberedskapscentralen
- förvaltningsdirektör Marko Viljanen, Meteorologiska institutet
- utvecklingsdirektör för affärsverksamheten Pasi Niinikoski, Patria Abp
- forskningsdirektör Mikko Hyppönen, WithSecure Oyj
- verkställande direktör Peter Sund, Finnish Information Security Cluster - Kyberala ry
- verkställande direktör Elina Ussa, Tietoliikenteen ja tietotekniikan keskusliitto, FiCom ry
- professor Ulla Tapaninen.

Skriftligt yttrande har lämnats av
- Trafikstyrningsbolag Fintraffic Ab
- VR-Group Ab
- Finlands Kommunförbund
- Finnair Abp

- Finlands näringsliv rf
- Centralhandelskammaren
- Linja-autoliitto
- Finlands Speditions- och Logistikförbund rf
- Finlands Transport och Logistik SKAL rf
- Rederierna i Finland rf
- Teknologiindustrin rf
- Älykkään liikenteen verkosto - ITS Finland ry.

Inget yttrande av
- direktör Mika Karjalainen, Jyväskylän ammattikorkeakoulu - JYVSECTEC
- Finavia Abp
- Fintraffic Flygtrafiktjänst Ab.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmänt

(1) De bedömningar av förändringarna i den säkerhetspolitiska miljön som skrivits in i statsrådets redogörelse är av allmän karaktär och presenterar på ett heltäckande sätt den förändrade säkerhetssituationen i Europa på allmän nivå. Vid sakkunnighörandet har utskottet fäst uppmärksamhet vid att redogörelsens struktur är föråldrad, eftersom den bygger på en administrativ indelning och inte presenterar bedömningar genom fenomen och funktioner. I fortsättningen kan det vara motiverat att granska den säkerhetspolitiska situationen genom fenomen och funktioner.

Hybridpåverkan och cybersäkerhet

Hybridpåverkan. (2) Enligt redogörelsen förutsätter den förändrade säkerhetspolitiska omgivningen att statsrådet kontinuerligt gör en hotbedömning och förbättrar den övergripande samordningen samt bättre identifierar och avvärjer hybridhot.

(3) I likhet med redogörelsen fäster utskottet uppmärksamhet vid betydelsen av internationellt underrättelsesamarbete i identifieringen och bekämpningen av hybridhot.

Informationspåverkan. (4) Tillförlitlig informationsförmedling och massmedier har en stor betydelse när det gäller att minimera hybridpåverkan och informationspåverkan. Det är viktigt att medborgarna har tillgång till tillförlitlig och aktuell information. När det gäller att identifiera och bekämpa informationspåverkan fäster utskottet uppmärksamhet också vid Rundradion Ab:s viktiga allmännyttiga uppgift. Utskottet anser också att det är viktigt att medborgarnas medieläskunnighet upprätthålls och utvecklas så att alla åldersklasser har den medieläskunnighet som behövs.

Cybersäkerhet. (5) Enligt redogörelsen samarbetar Transport- och kommunikationsverkets Cybersäkerhetscentral, polisen, underrättelsemyndigheterna och Försvarsmakten intensivt för att säkerställa den nationella cybersäkerheten och stoppa cyberattacker. Utskottet anser det vara bra att

myndigheterna har ett nära samarbete och betonar att myndighetssamarbetet och ledningsansvaret bör förtydligas. Man bör se till att de resurser som behövs för cybersäkerheten är tillräckliga.

(6) Utöver det nationella samarbetet har det internationella cybersäkerhetssamarbetet en central betydelse när det gäller att identifiera och avvärja eventuella hot samt samordna åtgärderna. Utskottet välkomnar att den samordnade identifieringsförmågan och förmågan till motåtgärder utvecklas inom EU och tillsammans med likasinnade länder.

(7) Utöver myndigheter har de som arbetar med informationssäkerheten vid företag och organisationer en mycket viktig roll i genomförandet av cyberberedskapen. Enligt den utredning som utskottet fått finns det i Finland goda IT-kunskaper och kännedom om cybersäkerhet. Å andra sidan ser man dock också ett behov av att utbilda fler informationssäkerhetsexperter och cybersäkerhetsexperter.

Försörjningsberedskap, logistik och kritisk infrastruktur

Försörjningsberedskap. (8) Enligt redogörelsen ska beredskapen med tanke på kritisk infrastruktur utvecklas genom program som har anknytning till dess viktigaste delområden. Medlen och resurserna för åtgärderna inom försörjningsberedskapen avsätts i ökande grad för att genomföra dessa program. Utskottet anser det vara bra att man i redogörelsen fäster uppmärksamhet vid bland annat cybersäkerhetshot, säkerställandet av informationssystemen i det digitala samhället samt kommunikationstjänster och kommunikationsnät och fungerande logistiska tjänster och nätverk.

Logistik. (9) På grund av Finlands geografiska läge har logistiken och i synnerhet sjötransporterna en stor betydelse för det finländska samhället och näringslivet. Nästan 90 procent av Finlands varuexport och cirka 80 procent av varuimporten går sjövägen. Utskottet betonar att man med tanke på eventuella krissituationer också bör förbereda sig på ersättande transportsätt och rutter landvägen och även med flyg.

Kritisk infrastruktur. (10) Kritisk infrastruktur är utöver informationssystemen i det digitala samhället samt kommunikationstjänsterna och kommunikationsnäten även den fysiska transport- och kommunikationsinfrastrukturen, i synnerhet i anslutning till försörjningsberedskapen. För båda infrastrukturerna är sjöförbindelserna av central betydelse. Utskottet betonar därför att man bör säkerställa att dessa förbindelser fungerar väl. Dessutom är det nödvändigt att satsa också på alternativa nordliga landförbindelser som kan tryggas bättre.

Sammanfattning

(11) Utskottet konstaterar att redogörelsen i fråga om transport- och kommunikationssektorerna på ett heltäckande sätt presenterar den allmänna situationen och eventuella åtgärder i fråga om den allmänna säkerhetspolitiska situationen. Utskottet instämmer i det som står i redogörelsen om att Finlands goda beredskap kan ökas och utvecklas genom internationellt samarbete. Utskottet anser att de olika alternativen bör utvecklas parallellt så att inga möjligheter utesluts.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Kommunikationsutskottet föreslår

att utrikesutskottet beaktar det som sägs ovan.

Helsingfors 5.5.2022

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Suna Kymäläinen sd
medlem Pekka Aittakumpu cent
medlem Heikki Autto saml
medlem Sandra Bergqvist sv
medlem Seppo Eskelinen sd
medlem Janne Heikkinen saml
medlem Juho Kautto vänst
medlem Jari Kinnunen saml
medlem Johan Kvarnström sd
medlem Joonas Könttä cent
medlem Sheikki Laakso saf
medlem Jenni Pitko gröna
medlem Mirka Soinikoski gröna
medlem Paula Werning sd.

Sekreterare var

utskottsråd Mika Boedeker.